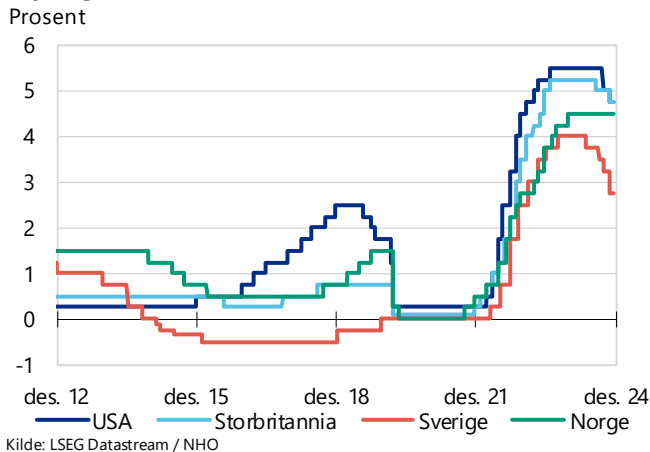

Tirsdag publiseres **vår kvartalsrapport, Økonomisk overblikk 4/2024**, med oppdaterte anslag for norsk og internasjonal økonomi. Reviderte nasjonalregnskapstall viste at veksten i økonomien har vært sterkere enn tidligere antatt. Strekken i laget blant bedriftene er likevel fortsatt stor, der enkelte bransjer går trått mens andre går bedre. Fremover ventes et oppsving ledet an av bl.a. høyere privat forbruk, økt boligbygging og et stadig mer ekspansivt budsjett.

Rapportens temadel omhandler "Arbeidskraftløftet". En mindre andel av befolkningen i arbeidsfør alder vil føre til større kamp om arbeidskraften de kommende ti-årene. Siden arbeidskraften er en knapp ressurs og utgjør to tredeler av nasjonalformuen, må vi forvalte denne best mulig. Vi drøfter hvordan mer av arbeidskraften kan tas i bruk, og hvordan vi kan få mer ut av hver arbeidstime. Temadelen er allerede publisert på våre nettsider, og [kan leses her](#).

Styringsrenter

Torsdag kommer **rentebeslutningen til Norges Bank**. Samtidig publiseres Pengepolitisk rapport 4/2024, med oppdaterte anslag og rentebane. Selv om inflasjonen har falt og andre sentralbanker har kuttet rentene, har Norges Bank holdt stand. Det skyldes særlig at svak kronekurs og høy lønnsvekst bidrar til å holde prisveksten oppe. Siden forrige rentemøte har prisveksten utviklet seg om lag som Norges Bank ventet. Riktig nok var konsumprisene i november (2,4 prosent år/år) to tideler lavere enn Norges Banks anslag, men den underliggende inflasjonen (KPI-JAE) var derimot som ventet på 3,0 prosent år/år. Mer avgjørende for denne ukens beslutning blir nok at aktivitetsveksten har vært noe høyere enn anslått, og at Regionalt nettverk for fjerde kvartal viste at kapasitetsutnyttningen holder seg oppe. Det peker mot at rentekuttene skyves ut i tid. Kronekursen har også svekket seg om lag 1 prosent siden forrige Pengepolitiske rapport, som også bidrar til å holde prisveksten oppe. Vi tror Norges Bank fortsatt vil stikke seg ut som en av få sentralbanker som trår vannet, og at det vil drøye til mars før det første rentekuttet kommer.

Onsdag kommer den **amerikanske sentralbanken med sin rentebeslutning**. Inflasjonen har de siste månedene stabilisert seg omkring 2,6 prosent, der det særlig er høy prisvekst på tjenester som holder prisveksten oppe. Lavere inflasjon og lavere press arbeidsmarkedet bidro til at sentralbanken senket styringsrenten i september og november. Vi venter at sentralbanken vil senke renten gradvis fremover, med ¼ prosentenheter på førstkommande rentemøte, samt på møtene i mars og juni, slik at renten er 3¾–4 prosent innen neste sommer. Fortsatt høy aktivitetsvekst, bl.a. som følge av ekspansiv finanspolitikk, kan imidlertid bidra til at det blir krevende å få inflasjonen videre nedover.

Torsdag kommer **Riksbankens rentebeslutning**. Sentralbanken har senket styringsrenten fire ganger i år, sist i november til 2¾ prosent. Lavere inflasjon, høyere ledighet og svak økonomisk vekst har ligget bak rentekuttene. Selv om rentenivået fortsatt er relativt høyt, bidrar det til å dempe etterspørselen i økonomien, men i mindre grad enn tidligere. Vi venter at sentralbanken senker renten med ¼ prosentenheter denne uken til 2½ prosent. Ytterligere kutt i mars og mai neste år vil ta styringsrenten i Sverige til 2 prosent innen neste sommer.

Litt senere samme dag følger **Bank of Englands rentebeslutning**. Et stramt arbeidsmarked har bidratt til å holde lønnsveksten oppe, senest til en lønnsvekst på 4,8 prosent år/år i tredje kvartal. Det gjør det utfordrende å redusere inflasjonen varig. I oktober var konsumprisveksten 2,3 prosent, men tjenesteinflasjonen var høye 5 prosent år/år. Høy lønnsvekst forventes å holde prisveksten oppe fremover. På møtet i november kunngjorde sentralbanken at den ville ha en gradvis tilnærming til fremtidige rentekutt. Det er derfor forventet at Bank of England vil holde renten i ro denne uken. Til neste år venter vi kutt på annethvert møte fremover, slik at styringsrenten vil være 3¾ prosent mot slutten av neste år.

Neste utsendelse av Ukeblikk er 13. januar 2025. Vi ønsker deg en fredelig høytid i mellomtiden.

Hallvard Mørck

Kalender	Sist	Nå
Man 0900	NOR: Offshore Norges investeringsanalyse	
Man 1000	ØMU: Flash-PMI, des	48,3 48,2
Man 1030	UK: Flash-PMI, des	50,5 50,7
Man 1545	US: Flash-PMI, des	54,9 54,8
Tir 0800	NOR: Byggeareal, nov	
Tir 1000	NOR: NHOs Økonomisk overblikk 4/24	
Tir 1430	US: Detaljhandel, nov (m/m)	0,4% 0,5%
Tir 1515	US: Industriproduksjon, nov (m/m)	-0,3% 0,3%
Ons 0800	UK: KPI, nov (å/å)	2,3% 2,6%
Ons 1000	NOR: Boligproduzentene, nov	
Ons 2000	US: Rentebeslutning	4½ -4% 4¼-4½
Tor 0930	SWE: Rentebeslutning	2,75 2,5
Tor 1000	NOR: Rentebeslutning og PPR	4,5 4,5
Tor 1300	UK: Rentebeslutning	4,75 4,75
Fre 0800	NOR: Registrert ledighet, nov	2,1%
Fre 0800	NOR: Kredittindikator, nov	3,8%
Fre 1430	US: PCE-inflasjon, nov (å/å)	2,3% 2,5%

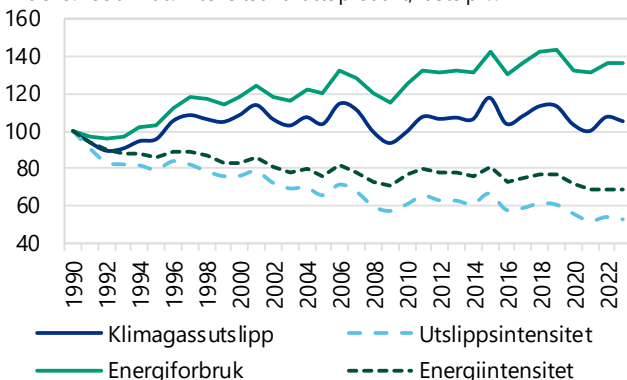
I 2023 var norske klimagassutslipp 9,1 prosent under 1990-nivået. Historisk sett har økonomisk vekst vært bygd på økt energibruk og økte utslipp, og en viktig målsetting i klimaomstillingen er å redusere utslippene betydelig og samtidig opprettholde vekst i BNP. Det er derfor også interessant å se på utviklingen i karbonfotavtrykket og energiforbruket i norsk verdiskaping.

SSB oppgir tall for utslippsintensitet, som er mengde klimagassutslipp målt mot bruttoproduktet i norske næringer. Bruttoproduktet er verdien av det som produseres minus driftskostnadene ved å produsere det, og er det vanligste målet på verdiskaping. Utslippsintensiteten sier dermed noe om hvor mye klimagasser vi slipper ut sammenlignet med verdien av det vi produserer av varer og tjenester. I beregningen av utslippsintensitet brukes tall for verdiskaping og utslipp fra norsk næringsvirksomhet. Denne utslippsstatistikken er mer omfattende enn utslippsstatistikken for Norge, ettersom også utslipp i utlandet fra norsk internasjonal sjøfart og luftfart inkluderes. I kontrast til utslippene i Norge har utslippene fra norsk næringsvirksomhet økt noe fra 1990-nivå.

SSB oppgir også tilsvarende tall for total bruk av energi i norsk næringsvirksomhet og energiintensitet i bruttoproduktet. Energiforbruk henger tett sammen med CO2-utslipp. Tallene viser at mens næringslivets klimagassutslipp i 2023 var drøyt 5 prosent over 1990-nivå, har utslippsintensiteten i samme periode blitt redusert med 47 prosent. Totalt energiforbruk har økt med 36 prosent, samtidig har energiintensiteten blitt redusert med 31 prosent. Selv om utslippene og energibruken er høyere enn i 1990, får altså norsk verdiskaping samlet stadig lavere karbonfotavtrykk og blir mindre energiintensiv.

Utslipp og energibruk i næringsvirks.

Indeks: 1990=100. Intensitet i bruttoprodukt, faste pr..

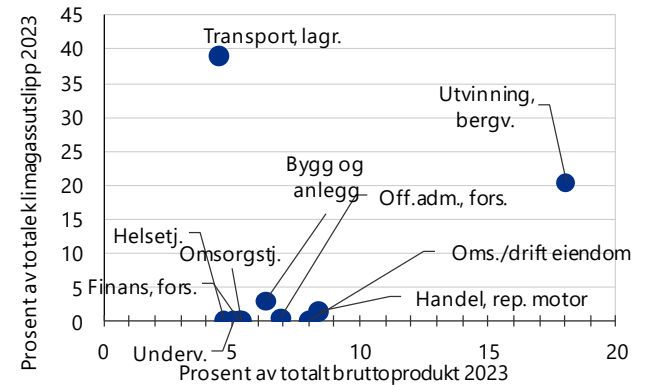

Det er store næringsvise forskjeller i utviklingen i både utslipp og intensitet. Av de norske næringene med høyest bruttoprodukt har mange veldig lavt utslipp. Dette er særlig offentlige og private tjenestenæringer. Petroleumsutvinning og transport peker seg ut som sektorer

med høyt bruttoprodukt og høye utslipp.

Bruttoprodukt og klimagassutslipp

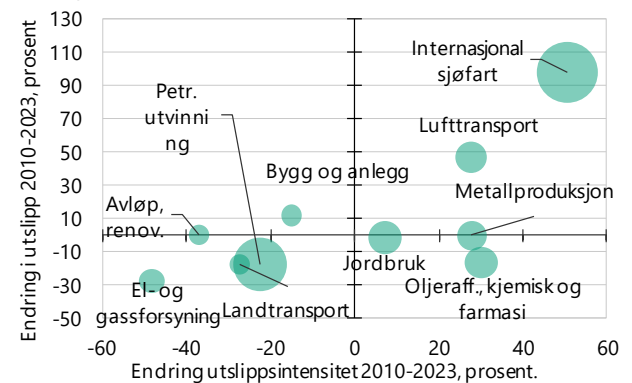
Andel 2023. Næringer med > 3 prosent av bruttopr.

Det er også klare næringsvise forskjeller i utviklingen av utslippsintensitet. Figuren nedenfor viser utviklingen siden 2010 i næringene med størst utslipp. Siden intensitet måler utslipp opp mot bruttoproduktet, behøver ikke økt intensitet bety at selve produksjonen krever mer utslipp enn tidligere, men kan komme av at bruttoproduktet har blitt redusert. Noen næringer har redusert både intensitet og totale utslipp. Dette gjelder blant annet petroleumsnæringen, som i 2023 sto for 20 prosent av utslippene fra næringsvirksomhet.

Klimagassutslipp- og utslippsintensitet

Endring 2010-2023. Boblestørrelse: andel av utslipp

Nedgang i utslippsintensitet hjelper i seg selv ikke på oppnåelse av målsettinger om reduksjon i volumet av klimagassutslipp. Men det er et skritt på veien mot å legge om økonomien mot mer klimavennlig vekst.

Nina Lillelien

Område samfunnsøkonomi

E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.ese@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
nina.lillelien@nho.no	Energi/klima	930 23 098
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparman@nho.no	Norsk økonomi, arb.marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)